NAM THỨ MƯỜI HAI SỐ THU 2296 — MỖI SỐ 0$02 — NGÀY THỨ TƯ 12 NOVEMBRE 1924

DEPOT LEGAL

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE No 2926

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef: PHAM-HUY-LUC
Administrateur-gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique: TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 65, Rue du Coton, Hanoi.

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

HANOI

	Hanoi	Hanoi (hors la ville)	Tonkin	Indochine	Union postale	Nouveaux abonnés
Một năm	$ 6.00	$ 6.00	$ 6.00	$ 6.00	$ 12.00	
Các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	6.00
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	3.50	3.00
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	1.50
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	0.50

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 francs le centimètre de hauteur sur 0 m 05 de large.
Tirage restreint.
Par contrat annuel.
Par semaine et par

Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 la ligne
On traite à forfait pour les contrats importants

Mục-đích học-vấn của bạn thiếu-niên ta

Xưa ta thường có câu ca-rao « Chẳng hạn rộng cả ao liền, hạn về cái bút cái nghiên học-trò », thế ra sự học vấn được kính-trọng mà người có học-vấn cũng được chuộng-vì một cách đặc-biệt làm vậy đó. Chân lấm tay bùn, thức khuya dậy sớm, dầu mưa dầu nắng gian, công chẳng nề, mới được ruộng cả ao liền, kho tiền lắm thóc, tưởng doanh-cơ lập-nghiệp gian-khổ làm-công đã đến. Thế mà thiên-hạ lại ai yêu chuộng, còn những người mặt than mày thủ tài thán vất-vả hiền, ngày thì một tối cầm thư, đêm thì vài câu ngâm vịnh, ngồi ở nhà là nhà, nằm ở trỏi lại đặt, thế mà ngoảnh xưa rất kính trọng yên vì. Xem như thế các ai cũng cho là người xưa chỉ chuộng lối hư văn, mà sao lắng về thực-nghiệp. Vậy thì làm sao mà sự chuộng hư văn hơn thực-nghiệp của người xưa như thế, mà cho là phải và xứng đáng được?

Vì là hễ người tài mất đứng trong trời đất thì ai cũng như ai, hơn nhau chỉ một chữ danh mà khác nhau chỉ như cái tiếng. Chữ tiền-tài là đồ ngoại vật, trâu trượng là cảnh phù-vân, dầu của chất như rừng, tiền xây tựa núi mà chẳng làm chi được danh truyền hậu thế, tiếng để về sau, rút cục lại cũng một người vô-dụng, một vật sống thừa. Phần người về học giới xưa tuy thua-kém nhiều-nỗi cách yếu ớt, người sự học-vấn tưởng, còn chẳng làm một tỉ gì, nhưng một tủi kinh luân, hai vai trung-hiếu, dầu đội ơn quân phụ, vai mang nợ nước nhà, vị nọ thì điển Vị-canh Sẩn, chờ lúc gặp thời để ra phò vua giúp nước. Xưa nay đã biết bao người làm nên công nghiệp động địa kinh-thiên, khiến cho xã-hội ai cũng phải kính trọng, phải mến yêu, nhưng người trải con gió bụi, chịu nỗi gian-nan, biết bao dầm tuyết giải sương, vào sinh ra tử, giúp nam lớn, dựng công to, mà để tiếng thơm lại về sau, còn những người học-thức uyên thâm, trí mưu xuất chúng, một ngòi bút bằng mấy ngàn binh mã, trong lòng chứa trăm vạn giáp binh, còn như tướng giỏi, tôi hiền, anh hòa, con thảo và các bậc đáng trọng đáng khen trong xã-hội, đều xuất thân ở học-giới mà ra. Đó là những người có tài học mới làm nên danh lưu thiên-cổ, dầu chép sử xanh, còn những hàng tầm-thường đã lem lỏi rừng nho thì cũng to hết bổn-phận mình mà cũng không thẹn với cây cỏ. Cái nhân-vật trong học-giới đời xưa là thế, nên người kính chuộng cũng không phải là lắm.

Cái mục-đích học-vấn của các bậc thiếu-niên ta ngày nay hình như khác hẳn. Hễ đã bước chân vào cõi học vấn gắng công đua sức, theo đuổi bạn bè mà cái cơ nguyện về sau, chẳng lòa nọ cũng sở kia, không thấy nay thì ông khác, nên gia công học tập tưởng về sau tất cũng làm nên, lấy cái học-vấn của mình nghiên-cứu bấy lâu, để về sau đời, mấy chục đồng một tháng, thế cũng cho là sạch nợ bút nghiên rồi. Các bạn thiếu-niên ở trong học-giới ngày nay, ý cũng vì như người làm vườn trồng cây xây, lẽ cây mà mau hoa sớm quả, thì ai cũng đua nhau kẻ đắp người trồng, chỉ những lúc bắt bẻ bỏ đỏ đến đâu, mà lâu mới được ăn, thì lại ít ai chuộng tới.

Gặp buổi tri cạnh nào tranh, mưa Âu gió Á, mà các bạn đồng-bào ta, ai cũng chỉ nghĩ lấy một mình, đua tranh trong trường danh lợi, chỉ nghĩ tới lợi trước mắt, mà mê mang những sự về sau, thì hai chữ tinh-thần cũng uổng công đất trời phú tài. Một nhà văn-sĩ ta xưa có câu « Đành nhẽ bật nghiên mà kiếm mồi » thế thì cái rừng nho cõi học chẳng là tiền đồ, sinh thế, tranh đời, giữ quyền, giữ giá độ ư?

Sinh ở đời khéo khôn như cờ bay gió phất, tiến hóa như cuộc sáng sầm vàng, hễ khôn khéo thì còn, mơ màng thì mất. Các bạn thiếu-niên Việt-Nam ta sẵn tư-chất thông-minh, tinh thần lanh lợi, chỉ e bấy lợi lười danh gắng sức, nên chi lên về đài phải chậm bước dun chân. Hậu-vận nước nhà, còn mong vào các bạn thanh-niên trong học-giới, nếu cứ mơ màng không tỉnh, thì mong sao được cuộc sinh-tồn.

Vậy các bạn thiếu-niên anh-tuấn ta ơi! mau mau tỉnh lại, lựa nhau tìm khéo tìm khôn, gắng gỏi học tài học trí; lấy tinh thần mà đấu cùng thế-giới mới mặt mày, con Lạc-châu Hồng đua đọ gan về mặt non sông, đáng làm trai đứng trọng trời đất. Ai nấy gia công gắng sức, dương thiện diễn nên lanh bước man chân, trước khoảng thẹn với thiên-hạ, sau mới hòng sinh-tồn cùng thế-giới được.

Linh-sơn, Lê-uy-Diêm.

NGHỀ XE KÉO Ở NAM-KINH

Cuộc xe kéo ở Nam-kinh thường có hai bọn thay đổi nhau, một bọn kéo khởi sáng, từ 7 giờ sáng đến 2 giờ chiều, một bọn kéo từ 2 giờ chiều đến 9 giờ tối. Thuê một cái xe mấy cây số thì như sau này: tiền ít nhất 8 xu, nghĩa là một phần sáu mươi về số tiền thuê tháng là 2p.23. tiền chữa xe mỗi ngày là 2 xu, tiền thuê xe là 30 xu hoặc 28 xu, tùy hạng xe mới hay xe cũ. Như vậy tiền của mỗi người coi lý xe phải nộp trong một ngày là từ 0p.30 đến 0p.40. Mỗi ngày kiếm được độ 150 xu, thì còn được 111 xu.

Người chủ xe kéo cũng có lợi, xe mới cho thuê mỗi cái là 10 đồng, xe cũ cho thuê mỗi cái là 9 $ 20). Trừ 5 $ 16 là chi vào tiền mất vốn, thì mỗi tháng chủ xe kéo còn được lãi là 4 $ 86.

LỜI ĐÀN BÀ

Khinh với trọng

Thường ngày chị em gái ngồi nói chuyện với nhau, cứ phàn nàn rằng: người nọ khinh tôi, người kia không đáng trọng mà lại trọng.

Tôi bèn đem ý-kiến thô thiển giải nghĩa cái tình khinh trọng như sau này: phàm cái tư cách con người, có cái đáng khinh thật, ví dụ như trọng đạo đức, trọng hiền-hiếu, trọng tài-năng, trọng thông-minh; khinh thì khinh những cách lỗ mãng, xảo-trá, du-nịnh, ỷ giàu ỷ có, cậy thế cậy quyền; đó là lấy theo phong hóa ngày xưa mà nói, chớ xã-hội bây giờ khuynh-hướng về mặt khác, ai có tiền thì trọng, có chức thì trọng, có tài mà không có tiền cũng khinh, có đức mà không có chức cũng khinh, bởi vậy mà sự khinh trọng trái ngược nhau; song le, ta ở vào thời nào ta phải biết tùy thế mà đối đãi, cái sự giao thiệp khéo vụng chỉ có chút máy móc ở đó.

Đại để nhơn tình ai cũng ưng người ta trọng mình hết thảy, chỉ lòng hiếu-thắng ấy là cái lòng chung của thiên-hạ, vì hiếu-thắng mà sinh ra khinh với trọng, nhưng cũng vì hiếu-thắng mới có sự tiến-hóa, thế thì ta không nên ghét những người hiếu-thắng, mà ta chỉ nên dành bình hai chữ khinh trọng mà thôi. Ôi! khinh trọng bởi đâu mà ra mình lại bởi mình, có phải tự mình cũng có một phần không? Ai trả lời rằng tại người ta bất thấy, tôi thực không dám tin, bình sinh tôi có cái tính tự tin rằng mình chưa có cái tài-năng chi chỉ đủ dùng việc cho mình, cái đức-hạnh cũng vừa giúp thân mình, mà biểu người ta trọng mình, khi cũng quá lẽ; còn sự khinh mình tạo mình, nếu ý ta phần, không luồn lỏi ai, sao ai khinh đặng; những người chịu sự khinh để là nguyên do tại mình khinh mình trước ai mượn mình tháy lấy, song xem tới cớ mình không có cái đáng khinh đành dự ở trong, để cho người ta mà phải dũ lòng thương đoái đến mình, cầu người tức người phải khinh. Nếu mình chưa tránh khỏi các điều ấy, không nên phàn nàn sự khinh trọng của thế-gian, mình muốn vượt hẳn thì chữ khinh trọng đi, trở-ph đừng để mình vào trong cái lồng, thân-giá mới cao, chớ để vào cái lồng thì nếu hạn lồng son son thiếp vàng hay là lồng tre đơn cũng thế, cái lồng tại không sang sướng bao giờ, không khỏi khinh khỉnh trong bao giờ; nương cũng có cái sự khinh trọng mà muội cái lương-tâm, như là khinh kẻ nghèo khó, khinh đứa làn-tà trong nhà cao cửa lớn, trọng thọc lắm, học nhiều mà phỏ nghịch thất hiếu, trốn chữa lỗi chồng, thất hạnh thất tiết không kể đó là trọng khinh trọng thật, trọng tinh-thần trọng hình-chất, sao uổng trọng cũng có ba đường trọng, biết đâu trọng có mà lại không khinh đó mà sao, bọn ta hà tất quan tâm các điều khinh trọng ra vì ưng thế.

Đam-phương nữ-sử

Cuộc thi thơ

Của Neó-rai-Quyên nữ-sĩ

MMMLIII

Nghìn năm vẫn-vật đất Thăng-long,
Dấu cũ thơm lần khắp cõ đồng.
Miếu vũ uy nghi còn vẻ rạng,
Khuê văn này đó chửa rêu phong.
Gia bia tạc để miền ân địa,
Bọ tiếng công-thần chốn để cung.
Muôn dặm trải bao nền học tập,
Cỗ công xây đắp một lòng chung.

Bảo-thanh Quang
105, phố hàng Bạc, Hanoi

MMMLIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Hồi khách làng nho ngắm mặt trông.
Sông Nhị mưa tuôn dòng nước biếc,
Núi Nùng gió thổi ngất trời đông.
Trăm năm xin giữ lòng sùng kính,
Muôn kiếp nào quên đạo thủy chung.
Văn-miếu thánh nhân hương lửa [đượm.
Quốc triều Lê Lý tiếng còn trong.

MMMLV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu mạo uy linh cõi Lạc-Hồng.
Trần, Lý, Đinh, Lê nhờ cửa Khổng,
Công, hầu, khanh, tướng nức vầng
Hãy còn sông Nhị soi gương đó, [Đông.
Chữ đỏ nêu vàng rọi đã nhạt,
Một nền luận lý kính thì chừng.

Cao-châu-Ngọc
36 Rue du Coton, Hanoi

MMMLVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thống tự duy trì đạo Khổng chung.
Lễ nhạc thi thư từng rạng tỏ,
Mẫn đường hương lửa vẫn tôn sùng
Trường rèn mài cõi năm sau thấp,
Bia đá liễu khuê tuổng thọ thăng,
Lối cũ người xưa thêm lặng ngắt,
Ngẫm ngùi dải thở trận đông phong.

Ngô-thị-Liễn
32, G, Lanbloit, Hanoi

MMMLVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Phong cảnh ngày nay khéo lạ lùng.
Phía Bắc núi Nùng non chót vót,
Bên Nam sông Nhị nước không dòng
Danh thơm lừng lẫy miền kinh Bắc,
Nghìn khu lưu-trữ khắp Á-đông.
Tiếng gái làn xiêm nàn vẫn cũ,
Còn hương còn khói hỡi còn nồng.

Vũ duy Khiêm
Làng Bạch-liêu, Ninh-bình

(Còn nữa)

TIN BUỒN CỦA XỨ BẮC-KỲ

Quan Thống-sứ Poulin tạ thế

Bản quán được tin buồn rằng quan cụ tri hàng nhất Poulin (Jean-Adrien Easton) quyền Thống-sứ Bắc-kỳ, thường-thọ đệ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh, vừa tạ thế chiều hôm 10 novembre hồi 16 giờ 40, năm cụ ngài hưởng thọ 55 tuổi. Ngài bổ vào ngạch Đông-pháp từ ngày 12 février 1903 làm chức cai-trị hàng ba và đã lịch-lị lâu năm tại Bắc-kỳ, sau bổ ở tỉnh Bắc-giang, Sơn-tây và Thái-nguyên. Ngày 1er février 1909 thăng cai-trị hạng nhì và ngày 1er juillet 1919 thăng cai-trị hạng nhất, khi quan Thống-sứ Monguillot mới trở sang nhậm ở Bắc-kỳ thì ngài được cử làm Đông-lý phủ Thống-sứ, rồi lần chức Giám-đốc các việc hành-chính và chính-trị Bắc-kỳ. Đến khi quan Thống-sứ Monguillot về nghỉ bèn qui-quốc mà đây thì Chính-phủ cử ngài lên quyền Thống-sứ.

Đến sáng mai, hồi 8 giờ cất đám, khởi-hành từ dinh ngài.

Bản quán xin thay mặt toàn dân Bắc-kỳ có lời trân-trọng kính viếng ngài và chia buồn với quí quyến và Chính-phủ bảo-hộ.

Quan Toàn-quyền có tiếp được điện tín của quan Thống-đốc Nam-kỳ, của quan Khâm-sứ Trung-kỳ và ủy mật Bảo hộ và được Khải-định chia buồn về tin quan quyền Thống-sứ Poulin tạ thế.

Hành-trình đám tang quan Thống-sứ định thứ tự như sau này:

Một viên chánh-tổng cảnh;
Phường nhạc bình;
Một toán linh khố xanh;
Các vòng hoa;
Linh-cữu, có ba toán linh khố xanh đi ai bên;
Người cầm biển treo các bội-tinh của quan Tổng-sứ;
Quan Toàn-quyền, quan Thống-sứ, quan phó Toàn-quyền.
Gia-quyến quan Thống-sứ;
Các quan chức các ngạch theo thứ tự đã dự định trong chỉ dụ ngày 10 décembre 1912.

Những người đến dự lễ tang cứu thì phải đến đình quan Thống-sứ, vào cửa bên phía tay phải quán (phía nhà giấy phủ Thống-sứ).

Các đại-biểu của các sở các ngạch sẽ họp cả ở bên tay phải đình quan Thống-sứ, đợi lúc linh cữu qua cửa giữa thì theo sau.

VẬN UYÊN

Nhớ tri-âm

Chẳng biết tri-âm có thấu lòng,
Đêm ngày luống những ngẫn ngơ [thong.
Năm canh trần-trọc sương càng tuyết,
Giấc mộng đoàn-viên khó nỗi xong.

Lạc-giang, Phạm-Sing-Tiếu

Ông đồ tự thuật

Ngày thăng tiêu-dao đã già hồ,
Sách đèn riêng thú cảnh nhà nho.
Vài gian nhà lá kho nhàn nghĩa,
Mười đứa đồng-nhi giống Lỗ Chu.
Vẫy khắp sơn-hà ba tấc bút,
Ngâm tràn thiên-địa mấy vần thơ.
Kinh-luân đúc sẵn lò kim cổ,
Liếc mắt tang-thương nhấp chén khà.

Hỏi ông sao

Xa cách trần-gian độ mấy trùng?
Biết chăng xin nhắn với nhau cùng.
Đường danh lợi nọ chừng bao lối?
Chữ biển trong kia đáng mấy đồng?
Giấc mộng đêm sương người tỉnh mộng?
Canh gà dưới nguyệt khách nghe không?
Ông tơ nhẽ thử xe cho hỏi?
Có lẽ trần-gian chửa biết ông.

Nguyễn-Khoái

CÂY SỐNG ĐƯỢC BAO NHIÊU NĂM LÀ CÙNG

Các nhà thảo mộc học khảo nghiệm ra cây anine sống được hơn 300 năm, cây lierre (hà-thảo) sống được 450 năm, cây marronnier (cây bản lật) sống được 600 năm; cây o-li-vo sống được 700 năm; cây cèdre (cây hương nam) sống được 800 năm.

Nước cây sống được như thế cũng chưa là sống lâu nhất, như cây rẻ gọi là cây rẻ Cent Cavaliers, ở trên sườn núi Etna, sống được 1.500 năm. Ở đảo Ténériffe, gần Orotava, có cây dragonnier cũng có vòng được non 20 mètres, tính ra đã sống 50 thế-kỷ. Ở Ecosse có một cây if (sapin) sống đã được 3.000 năm. Mới đây một cây sequo ở cù lụ ở Cal fornie mới chặt, đem gốc xét ra đã sống được 5.500 năm.

Người ta nói giống cây boababa có khi sống tới 6.000 năm. Còn cây đa cây đề ở nước ta, cũng sống lâu làm, nhưng không biết rõ sống được bao nhiêu là cùng.

MỘT CÁI MÁY GIỮ CHỖ Ô-TÔ KHỎI ĐỂ PHẢI NGƯỜI

Mới đây ở Pháp có thí-nghiệm một cái máy giữ chỗ ô-tô khỏi để phải người. Cái máy đặt ở đằng trước xe ô-tô, xe ô-tô đụng vào phải người, có khi người nằm ngồi ngay vào trong máy ấy, có khi người ngã xuống đất đụng phải máy, thì tự khắc tắt máy lại, đến máy hãm lấm cho ô-tô phải đứng dừng lại. Nghe đâu máy ấy thí nghiệm được việc lắm.

NHỮNG THÀNH PHỐ Ở CHỖ CAO NHẤT THẾ-GIỚI

Thành phố ở nơi cao nhất thế-giới có 18.1à thành Cerro de Pasipo ở Pérou, cao hơn mặt bể 4.300 m. cao hằng ngọn núi Dent blanche trong núi Alpes. Thành Huancha ta ở Bolivie, ở nơi cao 4.100 m. Ở Pérou lại còn thành Pzz cao 3.800 m., thành Cuzco cao 3.675 m., thành Cuzco cao 2.550 m. Ở Tây-tạng có thành Lhassa, cao 3.560 m., thành Chigatti cao 3.630 m. Ở Phi-châu có Abyssinie có thành Gondar, cao 2.200 m; thành Ankober, cao 2.500 m. thành Akeoum cao 2.300 m.

Xứ cao nhất ở Âu-châu là xã Saint Véran, ở Hautes Alpes, cao được 2.009 m.

VUA CAO-MÊN ĐỐI VỚI THẦN DÂN TRONG NƯỚC

Các tội-nhân được đại xá

Báo *Avenir du Tonkin* có đăng như sau này:

« Cao-miên quốc vương hoa gương Chính-phủ Pháp, đã sẵng lòng giải Khâm-sứ, ba chỉ cho các người bị các tòa-án Cao-miên xử án sơ-thẩm tội can tử trước ngày 25 août 1924 được đại xá cả.

Khi tờ chỉ ấy tuyên-bố rồi thì các quan chánh các tòa-án Cao-miên đều đi với các viên lục-sự vào các nhà thất trong xứ để gọi tên những người tù tội và tha ngay những người can-phạm theo như điều luật trong Hình pháp đã kể trong tờ dụ nói trên ấy.

Những người đã chịu tội hết rồi và chưa nộp tiền phạt thì cũng được đại-xá như là những người bị các tòa án tây xử.

Còn đối với các quan lại thì những viên nào tội không phải nặng quá tội giáng cấp cũng được đại-xá cả.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 11 Novembre 1924

Bài 2 028 viên chức

Quan Clémentel định bỏ 2.023 viên chức trong các sở thuộc về bộ tài-chính.

Việc cách-mạng ở Tây-ban-nha

Ở Madrid có bắt bớ nhiều người. Trong số ấy có Mr Sar-elino, người thư-ký nghị-viện và đảng-trưởng bảo.

Báo *Daily Mail* ở Londres có đăng tin rằng sở cảnh-sát được tin bắt-bớ việc cách-mạng, nên Barcelone có sự gặp một bọn đảng tình để cướp lấy tiền phiếu tín-dụng Linh cảnh-sát thắng-thế.

Các báo ở Madrid nói rằng bộ thống-quyền quốc-vụ định đem thêm quân tình đóng ở đường chung-quanh.

Việc bước Hoa-kỳ

Ông nguyên-lão nghị viện Lodge tạ thế

Nhà thờ Saint Vincent Paul bị cháy. Nhà thờ ấy là một nhà thờ vào bậc có nhất. Tổn hại tính mất 300.000 dollars.

Việc nước Thổ

Nghị-viện bỏ phiếu tín dụng Ismet pacha.

Quan Herriot tại Rodez

Sáng hôm qua, quan Herriot đã tới Rodez. Trong khi ngài đi thăm thành phố, mới ân-cần hoan-hô. Trong khi dự tiệc, ông phó thị-trưởng ông quận trưởng, quản thương-trường bộ thương-mại có đọc diễn-văn. Quan Herriot có đáp lại một bài hay tỏ mọi lẽ về cải chánh-trị của tòa nội-các.

MỔ DẠ DÀY, LẤY RA 260 THỨ VẬT-CHẤT

Mổ dạ dày để lấy các chất lạ trong ra xưa nay từng thấy đã nhiều, nhưng chưa bao giờ trong dạ dày thấy có nhiều chất phơi trong ấy bằng của một người mà bác sĩ Mac Thorel ở Chicago mổ ra lần này. Bác-sĩ mổ người ấy tên là William Bercik, 28 tuổi, làm nghề làm trò nuốt các vật như hạng người nuốt một ở xứ ta. Anh ta bị đau ở dạ dày, chữa thuốc nông không sao khỏi được, sau phải mổ ra, thì trong thấy có 260 thứ vật đã thấy rồi và 25 vật bằng kim-loại, nhiều nhất là đinh và ghim băng, có cái lại mở ra đầu gươm cắm vào dạ dày.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 23 độ
15 giờ 25 độ

Lịch ngày mai

Thương-lịch

Thứ năm 13 Novembre 1924

Âm-lịch

17 tháng mười Kỷ Giáp-tí

Ngày Bính-thân

Sanh Hiếu Sao Khuê, Trực Thu.
Kị: Tiểu tôn, Ẩn-cung.
NGOÀI: Tế-tự, Đi-viễn, Mai-cáo, Tiểu-sát.

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, mới tà.	10	05
nhì,	— 10	00
ba,	— 10	00
Thóc hạng nhất,	— 6	50
Bắp ngô	— 7	00

Giá heo. Kể từ ngày 12 Novembre 1924, giá heo ở tỉnh-thành định là 10 $ 38.

Tin đường-sá. — Cái bến đò ở Hưng-hóa sang tỉnh ngan sông Hồng-hà xe cộ không đi được trong độ vài hàng.

Hội Đình-chiến tại Hanoi. — Bao nhiêu cuộc vui ngày hội kỷ-niệm của quốc dân Đại-pháp trong một năm như ngày kỷ-niệm bà Jeanne d'Arc, ngày kỷ niệm dân-quốc 14 juillet, vì nhằm vào tháng nóng bức mà dân cả vào ngay hội Đình-chiến, cho nên ngày hội này từ nay trở đi thành ra vui nhất.

Nhưng tuy là vui nhất, đáng mừng nhất song không phải là ngày đông người xem hội nhất, vì rằng xưa nay người nhà quê mùa cơ biết có một ngày hội là 14 juillet là ngày «hội tây» mà thôi, cho nên ta có thể nói rằng những người đi xem hội Đình-chiến phần nhiều là người thành phố cả.

Chiều mồng 9, nhà báo *Courrier automobile* có mở cuộc thi ô-tô chạy một kilomètre ở đường bờ sông rất vui, giải nhất về tay M. Sircoulon ngồi xe Peugeot 18 mã lực chạy có trong 46 giây 3/5.

Ngày mồng 10 này không được nghỉ nhưng từ buổi chiều trở đi đã là ngày hội rồi, các đường sá đã tấp nập những người đi lại rất vui. Hồ Gươm ở đường bờ sông nổi 21 phát đại-bác và tối thì trước đền quan các phố đã đăng trước. Được chứng kiến thì tại trước cửa nhà hát Tây và trường Hội chợ mở cuộc chơi bóng giữa trời cho công chúng xem, tuy trời lạnh mà người đến xem cũng đông lắm.

Sáng hôm qua hồi 8 giờ điểm binh tại đường Puginier và làm lễ kỷ-niệm các chiến-sĩ trận vong, ở khu đất chỗ góc đường Puginier và đường Félix Faure có dựng một cái mô gia. Đúng 8 giờ quan Toàn-quyền Merlin và quan Nguyên-soái Sicre quyền Thống-soái Đông-pháp đi xe tới nơi. Phường nhạc binh tử bài *Marseillaise*. Quan Toàn-quyền và quan Thống-soái đến ngay trước mồ giờ. Quan Toàn-quyền, và quan Đốc-lý có đọc diễn-văn kỷ-niệm các chiến sĩ trận vong. Lễ xong, quan Toàn-quyền và các quan lại đi chân trở về rạp ngồi để coi các đoàn quân diễn đi qua. Trong khi ấy thì các tàu bay của đội Phi-cơ Đông-pháp bay lượn trên không nhiều vòng mãi cho đến lúc tan cuộc.

Hồi 2 giờ chiều thì ở trên trường đấu mã các binh lính có mở hội thể thao rất là vui mà có lẽ là vui nhất trong các cuộc vui ngày hội này. Vào khoảng 5 giờ thì mở cuộc chạy thi cho các học-trò Trường thể-dục chạy chung quanh hồ Hoàn-kiếm và thì hơi chật trong hồ, người đến xem đứng đen nghịt ở chung quanh hồ.

Buổi tối thì hồ Hoàn-kiếm thành ra một tiên-cảnh, hằng mấy nghìn ngọn đèn điện kín khắp hồ, từ trên các cây là ở chung quanh hồ cho đến trong đền Ngọc-sơn, từ nóc đền đến dưới đất cả cái cầu Thê-húc đèn sáng rực trông như là cái nhà ngọc vậy.

Các công sở chăng đèn cũng nhiều nơi đẹp lắm như là phủ Toàn-quyền, phủ Thống-soái, nhà hát tây, trường Cao-đẳng, tòa Đốc lý, Kho bạc, Đông-dương đại-thương-cục v. v.

Sau cuộc điểm-binh ngày hôm qua, quan Toàn-quyền có tư gửi sang quan Thống-soái để ngợi khen các hàng binh-sĩ về sự phục vụ của chi trong khi hành lễ rất là chỉnh-tề.

Quan thư, ng-thư thuộc-địa đối với dân bị nạn trong kỳ. Nhân quan Toàn quyền có điện trình bộ thuộc-địa về sự thiệt hại đến mạng người, đến tài-sản ở Trung-kỳ trong trận bão ngày 23 octobre thì quan Thượng-thư Daladier có điện trả lời như sau này:

« Tôi được tin buồn về trận bão và đổ cây nước tại miền duyên-hải Trung-kỳ mới rồi thì tôi lấy làm cảm-động quá, vậy nhờ ngài chuyển đạt cùng dân bị hại tấm lòng thân mến của tôi, sau là thông cáo cho nhân dân biết rằng Chính-phủ cũng chia một phần lớn vào sự khổ não ấy và mong rằng các quan địa phương dùng mọi phương kế mà cứu giúp cho nhân dân được đỡ khổ.

Ký tên : Daladier »

HIỆU BÀO-CHẾ :

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

NÊN HỎI QUYỀN. MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở ĐÂY

Nước-mắm Liên-Thành

chế theo phép vệ-sinh

Bán buôn và bán lẻ, hỏi tại hiệu

QUẢNG-HƯNG-LONG

79, Phố hàng Bồ, Hanoi 4041

Ông Lương-tam-Kỳ tạ thế. — Báo *Avenir du Tonkin* có đăng rằng:

« Lương-tam-Kỳ vừa chết tại Chợ-chu tuần lễ vừa rồi ở trong địa hạt riêng mà chính-phủ Pháp đã cho từ lúc ra thú, hạt ấy diện-tíchước 50 kilomètres vuông.

Ông có một đội quân nhỏ để giữ-gìn sáu trăm tay súng và số làng thuộc hạt ấy cũng nhiều. Sinh thời ông rất là bất bình với các con trai.

Nay Lương-tam-Kỳ mất thì bạt đội phải trả lại nhà-nước, súng ống cũng phải đem nộp và các làng sẽ thuộc quyền bảo-hộ cai trị, nhưng cố lẽ các con trai ông sẽ xin nối nghiệp ông.

Cất đám chưa định vào ngày nào, gia quyến thì xin vào ngày 20 này.

Hiện đã phòng bị mọi cách để không xảy ra việc gì cả. »

Rạp chớp bóng Cinéma Palace Hanoi. — Bản-quan người tin hội « Indochine film » tối thứ tư 12 novembre đem chiếu tại rạp chớp CINÉMA PALACE phim ảnh chụp ban ngày và đêm hôm 11 novembre về các cuộc vui « hội Kỷ niệm Đình-chiến ».

Vừa chụp hôm trước, tối hôm sau đã đem pao-chương để công-chúng xem được, cách nhau xa có 20 giờ đồng-hồ!

Ban-quản có nhời khen và mừng cho hội « Indochine film » về sự nhanh khéo lắm!

Phim ảnh Hội kỷ-niệm Đình-chiến này chiếu trong bốn hôm ở tại rạp CINÉMA PALACE, từ tối thứ tư 12 novembre đến tối thứ bảy 15 novembre 1924.

VÌ ĐI NƠI KHÁC MÀ BÁN

Đồ bày buồng ăn, đồ bày buồng khách, giường Hong-kong, tủ áo có mặt gương, bàn giấy v. v.

Xe ô-tô, Panhard 10 Mã-lực, mới, bán giá rẻ

Hỏi tại số 10, phố Puginier, cạnh đường hỏa-xa.

Hội « Trí-não lao-động Đông-pháp ái-hữu ». — Các người đồng-bang ta ở bên Pháp, ai từng người lấy trí não mà làm việc kể ra cũng được hơn 5 0 người. Người thì làm báo, người thì làm ký-sư, làm thầy thuốc, làm thầy kiện; nếu cộng chung cả số học-sinh vào thì lại trên số ấy nhiều lắm. Vì vậy nên mới đây có cùng nhau lập ra một hội, gọi là « Trí não lao-động Đông pháp ái-hữu hội » (*Association des Travailleurs intellectuels d'Indochine*) để hội họp các nhà trí não lao-động có quyền-lợi ở Đông-dương; để làm liên-lạc cái tình trong ái trong trợ của các hội-viên mà giúp đỡ lẫn nhau; để làm cho nước Pháp biết rõ xứ Đông pháp và Đông pháp biết rõ nước Pháp; để giúp đỡ cho các công cuộc mở mang về đường trí-não lao-động, hoặc là khoa-học, mỹ thuật hay văn-chương, văn vân.

Các người Tây Nam ở Đ ép hay Đông-pháp đến có thể vào làm hội-viên được. Hiện nay ông Dương-văn-Giáo, Luật-khoa Tiến-sĩ, đương làm luật-sư tại kinh-đô Paris làm chánh chủ-hội.

Ngày 28 Juin mới rồi, nhân dịp các có nữ học-sinh Pháp sắp sửa sang du-lịch xứ ta thì hội ấy đã có đặt cuộc diễn-thuyết về văn-học, âm-nhạc và mỹ-t uật của Việt-Nam ta cho các có nghe. Lại có bà Germaine Dương-văn-Giáo diễn-thuyết về cái văn-đề giao-thiệp của hai nước Pháp-Việt rất là vui vẻ.

Trụ sở hội hiện ở số 39, p ố du Four, Paris (V^e).

Mấy tờ báo mới. — M. Louis Trần-văn-Minh, c. ủ nhà in ở Saigon, được phép mở tại Nam-kỳ một tờ báo quốc ngữ đặt tên là *Tân-dân-báo*.

M. de Lachevrotière, chủ-nhiệm công-ti báo *Impartial* ở Saigon được phép mở một tờ báo hằng ngày bằng chữ nho, đặt tên là *Huế-kiều nhựt-báo*.

Công-ti báo *France Indochine* được phép mở tại Hanoi một tờ phụ trương bằng quốc-ngữ đặt tên là *Đông-pháp nhật báo*.

M. Trần-đắc-Nghĩa quản-lý công-ti nhà in và hàng sách ở Cần-thơ được thay chân M. Võ văn-Thơm về việc mở báo *An hà nhựt báo*.

Giúp dân bị lụt. — Nghe nói các thầy sinh-viên Bắc-kỳ đương muốn tổ-chức một cuộc hát làm phúc thu được bao nhiêu tiền sẽ quyên vào việc cứu-tế dân lụt Trung-kỳ.

Việc nghĩa-quyên giúp các nhà bị lụt. — Số tiền quyên giúp các nhà bị lụt do phủ Thống-sứ thu nhận và phân phát, tính đến ngày 10 novembre 1924 như sau này:

Số tiền thu được từ 6 đến 10 novembre.

Tòa Công-sứ Phúc-yên.	632 $ 20
Cộng là.	632 . 20
Số tiền đã quyên trước	44 628 . 99
Tổng cộng là. . .	45 261 . 19
Các khoản chi-tiêu:	
Tiền gửi đi các tỉnh. .	5.640 . 00
Tiền đong gạo tại Hanoi	3 544 . 00
Cộng là	9.184 . 00
Số tiền kỳ tại nhà ngân-hàng Đông dương . .	36.077 . 19

RẠP CHỚP BÓNG PATHÉ

TRƯƠNG-TRÌNH

Từ ngày thứ hai 10 đến ngày 13 Novembre 1924

TẤN

Le Drame de l'Alhambra

Có Mích *Winter* diễn

Tấn này là một tấn tình thâm rất hay Chia làm hai nửa, và tám đoạn, rất hay M Gabarni bày cảnh

Hồi thứ nhất chia làm 4 đoạn

Ngạch ý tế. — Các học-sinh đỗ tốt nghiệp trường Y-học có tên sau này đều được bổ y sĩ tập sự ngạch y tế Đông-pháp (*médecins auxiliaires stagiaires de l'assistance*)

MM. Nguyễn-văn-Tâm, Trần-văn-Chân, Ng-ấn Thiệ, Trương-đình-Ngọ.

Thuộc quan Thống-đốc Nam kỳ bổ dụng:

M. Trần-văn-Chân

Thuộc quan Thống-sứ Bắc-kỳ bổ dụng:

MM. Ng-văn-Tâm và Ng-ấn-Thiệ.

Thuộc quan Khâm-sứ Trung-kỳ bổ dụng:

M. Trương-đình-Ngọ.

Ngạch thú-y. — M. Vũ-văn-Thân, thú-y thi-sai hạng năm ở Hòa-bình, nay lĩnh việc khám thịt và các lò sát-sinh ở tỉnh Hòa-bình, thay M. Đỗ-xuân-Du.

M. Vũ huy-Quang, thú-y thi-sai tập-sự, nay lĩnh việc khám thịt và các lò sát-sinh ở Kiến-an, thay M. Nguyễn-văn-Bằng thú-y thi sai bị bãi chức.

M. Nguyễn-đạo-Nghĩa, thú-y thi sai tập-sự, nay bổ đi Phú-thọ, thay M. Vũ-văn-Thân.

Ngạch tòa-sứ. — M. Nguyễn-văn-Giáp, thư-ký hạng sáu ở Vĩnh yên, được phép nghỉ 15 ngày.

Nghỉ dưỡng bệnh. M. Lý-văn-Huân, lục-sự hạng nhất được nghỉ dưỡng bệnh 19 ngày, lĩnh cả lương.

Từ chức. — M. Phạm-văn-Ngợi y-sĩ hạng năm, tòng sự tại Nam-kỳ, nay được từ chức

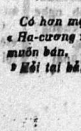
Sắp có một hàng cơm tây nữa. — Đến ngày thứ bảy 10 novembre này, M. Công tu-Nghiệp nguyên quản lý hiệu cơm tây Hiệp-thành, sẽ mở một hiệu bán cơm tây ở phố hàng Bông, số 36bis đặt tên là « Café Restaurant *Phú-gia* ». Cách bầu hạ tiếp đãi, các món ăn thức uống, chắng phải nói thì ai trước đã qua hiệu Hiệp thành cũng còn nhớ ông quản-lý cũ là một người rất thạo nghề. Mong rằng M. Công-tu-Nghiệp cố gắng lên mà khoáng trương cho một ngày hiệu « Phú-gia » một to lên cho khỏi hổ với hai chữ tên hiệu đẹp-đẽ ấy.

Hội chợ Hanoi

Làm thứ sáu

Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Mentés

54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN

(*Composition huile de foie de morue*)

Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm

Giá mỗi lọ: 0 $ 80

油肝魚圓

專醫氣虛血弱及肺腎諸症

GỖ LIM CÂY!

Có hơn một trăm cây gỗ lim xanh « Ha-cương », ước 70 thước cubes, muốn bán,

» Hỏi tại bản-quán.

Đụng phải xe điện. — Hôm qua 7 giờ tối tuần hai vừa rồi, một bọn lính đang sửa trồng cột treo cờ ở quãng đường trước cửa hiệu Denis-Frères, chợt có một người đi đường cứ quẩn vào chỗ làm của họ, một người trong bọn ấy trúc mình đẩy ngay từ trên bờ hè xuống đường, chẳng may lúc bấy giờ có chuyến xe-điện đi ở bờ hồ xuống, nên người ngã bị đâu va phải vào cái vấu hòn lớn xuống lòm vào đằng sau tai một vài sáu độ 5 phân tây. Hiện đã đưa người ấy vào nhà thương, tinh trạng không lấy gì làm nặng lắm.

Cái nạn xe điện. — Hôm chủ-nhật hôm 12 giờ 15 tên Phạm-văn-Mẫm 16 tuổi là đứa ở nhà số 15 phố hàng Bát-đàn đi qua phố hàng Bông bị xe điện đè chết. Sở cẩm đã đến khám biên.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Ngày hội Đình-chiến. — Ở chương-trình nói rằng 18 giờ ngày 10 novembre có một hồi đại-bác, nhưng ngày hôm ấy mới 17 giờ đã thấy tiếng súng nổ vang, đó là biểu-hiệu ngày hội. Đúng 21 giờ có cuộc rước đèn cũng như các tối thứ bảy thường, chỉ khác có nhiều đèn giấy hơn mấy cái và đông người đi xem.

Chính ngày hội là ngày hôm sau thì trừ cuộc điểm binh, cuộc bắn lễ ở đài kỷ niệm e lễn-sĩ trận-vong và ở nhà hát l ngoài giờ các trò chơi vật cũng như ngày hội 14 juillet vậy.

Về buổi chiều ngày 11 thì ô-tô rất nhiều đi xem cuộc thi xe hoa, nhưng có thấy chỉ có sáu chiếc, mà chiếc ô-tô của người Trung-hoa, hai cái xe đóc-tơ một cái xe đẹp, một cái xe không tề con và một cái lồng kính thì cũng trong có người đội đầu kết t ơ sai không lấy c ơ làm ngoan mục cho lắm. Giá thử không có non hai chục người tinh khổ-xanh đội mũ giấy, cưỡi ngựa giấy chạy tung-tăng làm trò cười cho người đứng xem thì cuộc thi xe hoa này rất rẻ.

Đến buổi tối thì các phố chính cũng nhà hát và trước cửa tòa Đốc lý chưng đèn xếp và đèn điện sáng choang, đoạn đến chớp bóng, đốt cây bông rồi đến cuộc khiêu-vũ nữa là mãn các cuộc.

Tuy rằng nói vậy các cuộc vui là theo c ương-trình đó mà thôi, chứ kẻ ra kẻ tỉnh người say chỗ nào xăm xoan, chỗ kia trai gái ăn uống, bóng quán còn nào nhiệt bằng mấy đêm ấy!

Chết đuối. — Hồi 10 giờ rưỡi ngày 10 novembre ở hộ tam bến Hạ-lý có tên Trần-thị-Nhật 11 tuổi đi giặt xảy chân ngã xuống đầm chết đuối. Cái đầm đó vì sâu và rộng nên tìm xác mất nửa giờ sau mới thấy.

Đưa vào nhà thương. — Cũng một ngày 10 novembre vừa rồi, hồi 17 giờ đưa vào nhà thương một người ăn mày đàn-bà ốm năm ở đường; đến 18 giờ rưỡi, Ng-văn-Tín 7 tuổi, con Nguyễn-v-Quang ở Hạ-lý bị một tên đi xe đạp đè ngã sai khớp chân và đến 19 giờ Ng-thị-Lý 22 tuổi ở Hoàng-vă bị ốm nặng nằm ở bờ sông Maré hai focn.

Nạn mô tô. — Vừa rồi M. muller đi xe mô-tô đến phố bờ sông Maréchal foch đề phải một ông lão tên là Lái-Sôi 66 tuổi. Xét ra là lỗi tự ông lão đã trông thấy mô-tô của M. Muller đi gần đến nơi mà còn hấp tấp chạy qua đường. Song được cái ông lão cũng chỉ bị thương xoàng ở trán và ở chân trái thôi.

VIỆT-TRÌ

Hai buổi chớp bóng giúp dân bị lụt. — Tối thứ bảy và tối chủ-nhật vừa rồi chi hội Nông-công-thương tương-tế ở Việt-trì đã tổ-chức cuộc chớp bóng giúp dân bị lụt.

Ngay từ chiều hôm trước chợ Việt-trì đã cho hạt kín mít; trong chợ các khoang đèn tối là gai t ơa, đèn điện chăng như mắc cửi; khoang đầu có đặt một cái bệ cao làm sân khấu, bài-trí rất là công-phu. Ngoài cửa vào có lắt một cái khải-hoàn môn trên treo một cái cuốn thư bằng giấy mới trong đặt đèn điện ngoài đề: AMECIA au profit des sinistrés du Tonkin, chung quanh cắm cờ tam-tài và cờ hiệu của hội.

Chiều thứ bảy ngay từ bảy giờ người kéo đến đã chật nich. Từ bảy giờ rưỡi đến tám giờ phường nhạc cử nhạc. Đúng tám giờ rưỡi, các quí phu-nhân và các quan thân trong hạt đã đến đông đủ thì khai diễn. Tiếc rằng trước khi khai diễn hội-đồng tổ-chức không cắt cho nào ra nói năm ba câu trước là cảm ơn chư liệt quí đã vì nghĩa mà đến chứng kiến cho đông như thế, sau là lỗi bày cái khốn cảnh của dân bị lụt, khiến cho hội phải tập ra cuộc chớp bóng này. Điều đó đối với người nhà thì không can hệ gì mấy, nhưng đối với người Tây là k iếm-lễ.

Thoạt đầu tai có ba vai nữ ra múa hát, rồi đến cảnh hai c a con chạy lại toan vấn, sau đến chớp bóng. Lúc nghỉ rất thì có một quí phu-nhân, một quí-nương và một cô nữ-học-sinh ta đi biểu mỗi người một bó hoa nhỏ mà quyên tiền.

Làm trò và chớp bóng hay đó thế nào đã có c ư khán-quan bình-nghị. Ta chỉ nên nhận rằng: từ xưa đến nay, ở một cái thành p ố nhỏ nay chưa có một cái nơi nào, hay một cuộc hát nào, hay một cuộc trò gì mà được đông người xem như thế bây vậy rồi. Suốt tám giờ chợ quy vuông được đến ngoài năm trăm thước tây mà người chật nich không đủ chỗ mà ngồi, phần n iều người phải đứng.

Được đông như thế là nhờ các quý-quan có bụng chiếu cố, nhờ đông-bào mình nết lòng vị nghĩa, biết rằng: trong nước gặp con bình-địa ba-đào tai chị ngã phải có em nâng.

Trông thấy vậy mà mừng thay!

Tối chủ nhật cũng làm trò, cũng chớp bóng, chỉ khác có tích hát và phim ảnh mà thôi. Người đến xem cũng khe đông.

NAM-ĐỊNH

Tàu sang ngang. — Ai nâng đi qua lại bến đò quan về bên tả ngạn cũng phải lấy làm phàn nàn về sự bất tiện. Cứ như giá mọc của nhà-nước định thì người đi mà có gánh hay đội mà có thể mang lấy mình được thì không phải giả cước, trừ khi hàng gì nặng 1 tạ mới phải giả 2 xu cước, thế mà người có đi đi cho, bọ bắt phải giả một xu và một trăm cước người nữa mà cũng chỉ phát có cái vé cước người thôi, ấy là đàn cứ một việc, như còn nhiều điều không tiện nói ra.

Như vậy thì chẳng là trái pháp lắm ru. Mong rằng quan tỉnh sẽ soi xét tới.

Tăng-Ngọc lai cáo

Quan docteur Abadie lại về Nam định. Ở tỉnh ta chắc ai ai cũng biết quan Docteur Abadie là một ông danh-y. Nhiều người phải bệnh gần chết mà ngài chữa cũng khỏi. Như là bệnh thương-hàn, giang-mai, lậu v. v. thì lại càng thần hiệu lắm. Nay ngài ở phố Russie (Nàng-tinh) tỉnh Nam định và có nhà thương ở phố Carreau (Cửa-đông) số 1. Ngài tiếp khách từ 7 giờ đến 9 giờ hay ai muốn xem bệnh ở nhà riêng ngài thì từ 2 giờ đến 4 giờ ngài tiếp đãi tử-tế.

Lê-nguyên-Tường.

PHỦ NINH-GIANG (Hải-dương)

LỜI CÁO PHÓ

Chúng tôi lấy làm đau đớn, kính cáo cùng các quan, các cụ, các ông, các bà biết cho phu-quân, thân-phụ, nhạc-phụ chúng tôi là:

M. ĐÀO-ĐỨC-HẠNH

nguyên Hải-dương tỉnh vệ tứ đội, đội trưởng quyền suất đội, năm nay hưởng thọ 75 tuổi, tạ thế ngày 6 tháng novembre 1924 ở phố Ninh-hải, phủ Ninh-giang. Hồi 8 giờ sáng ngày 8 novembre đã rước linh cữu ra nghĩa-địa phủ Ninh-giang an táng. Trong khi cất đám, tang gia bối rối, có điều gì sơ suất, xin các quan, các cụ, các ông, các bà bỏ lỗi đi cho.

Vị-vong-n ân: Bùi-thị-Linh.

Cô-tử: Đào-đức-Nhung,
Đào đức-Nguyên,
(trưởng-phố de Ninh-giang)

Cô-nữ: Đào-thị-Quy.

Hôn-tử: Nguyễn-thị-Xông.
Lưu-t -Nhân.

Tế-tử: Phạm-văn-Đỉnh,
Đỗ-văn-Chính,
(cựu trưởng phố)

LAO-KAY

Bàn góp về sự dân bị ăn muối đắt Nay muốn cho dân sự các làng được ăn muối đã giá thì không gì bằng các quan p ủ, huyện, châu, làm tờ bẩm tỉnh, xin phép quan chánh sứ đến tận sở T ương-chính mua muối cho dân, mỗi làng là mấy bao sy tính định số mà mua cho đủ ăn, mỗi một tháng một lần, cho đến khi muối không khan nữa.

Tiền mua muối ấy thì lấy ở công quỹ hàng ra mua khi mua được muối về thì lại giao cho hội-đồng phân-phát c o nhân dân trong làng, rồi lại thu lấy đủ số tiền ấy mà bù vào giá quỹ hội-đồng.

Còn sự đái tải muối về đến dân làng thì cho một người đứng đầu từng huyện một hay từng tổng một, đi tải bằng xe bò, hay không gánh bằng người thì tây địa thế sức tỉnh k lomètre một mà định giá, trừ những làng cạnh gare không kể và những người thân tải ấy lắc nhận muối cũng phải cẩn thận mà lúc giao cho hội-đồng hương-hội ấy cũng p ải cân lại cẩn thận mà giao, cho khỏi sự ăn hận thiếu đi.

Như thế may ra cũng đỡ cho dân được một đôi chút sự khổ vì phải ăn muối đắt mà quá hai, một gấp bốn, nhưng việc này hay, hay là dở, thì do ở các người thừa hành.

Thanh lai cáo

SƠN-LA

Thuyên bổ — Ông Ng-văn-Tuy-sĩ nhà thương Mai-sơn vừa có nghị-định đổi đi Cao-chu, sáng hôm 31 octobre vừa rồi ông đã xuống thuyền xuôi Chợ-bờ. Ai được tin ông đổi đi nơi khác, cũng có lòng mến tiếc, vì ông lên trên này tuy chưa được một năm mà ai cũng mến lắm. Vậy có lời chúc ông thượng lộ bình an.

Mina-Khoi lai cáo

Phạt phần thưởng. — Trường học C ấu-yên năm nay p át phần thưởng muộn qua vì đợi quan canna châu về chủ tọa, song đến hôm ngài bận việc không về được. Mãi ngày 2 tháng octobre mới phát thưởng cho học-trò. Phần thưởng chẳng lấy gì làm nhiều, nhưng học-trò nào xem cũng khe đông.

NAM-ĐỊNH

Đứa con bội nghịch. — Mới tối mà cả đến bây giờ nữa, ở đây ai cũng lấy làm tức giận và ngán ngẩm và một chuyện trái cương thường luân-lý như một chuyện tên kia ngay ở trước cửa ga đám công nhiên bênh vực đánh bố. Đến khi hàng xóm nghe tiếng kêu chạy lại tiếp cứu mà nó còn đám nỏ mồm nhiếc bố rằng: mặt kia! thế mà cũng đòi làm bố chồng, không biết qui trọng con dâu thì làm người sao được? nhiều người giận quá đến nỗi định xô g vào lôi đứa bất hiếu ra mà trị tội và đưa đến cửa công, nhưng sau ông bố lại thương con cố xin mãi, nên quân bất hiếu kia lại được khỏi vòng pháp luật.

Than ôi! sinh con ai nỡ sinh lòng, lúc đẻ con trai thì ai là chẳng « dại » c ứ có ngờ đâu mong cho khôn lớn để chóng được giá mồi giá miếng như t ế; mà nghe đâu quân bất hiếu này cũ g có một vài chữ trong bụng kia đấy, mà lại ăn ở coi vợ hơn bố thì cũng là thật!

VIỆC KINH-ĐÔ

Chết trôi. — Vừa rồi tại gần nơi lò vôi Long-thọ người ta thấy một cái xác của một người con trai chừng hai mươi tuổi nổi lên ở trên bờ. Ngư i chết lấy mình mặc hai cái áo cụt không có quần, chết đã ba bốn ngày mới nổi. Liền báo quan sở tại đến khám rồi. Liền đó đã có người thân-nhân đến nhận về vì chẳng có thương tích gì khả nghi thì quan đã cho mai táng. Cứ nghe như phần n iều người nói thì người chết này vốn là học-trò ở lớp cụ-thể tứ-niên, con một ông thuộc viên làm việc công chánh-phủ Nam-triều, người ấy học hành và tài-năng đều giỏi cả, nhưng ngờ đâu chỉ vì có một chuyện bất-bình với mẹ ghẻ mà phải đi tự-tử. Người ta nói rằng một hôm ông thân của cậu ấy giao cho hai đồng bạc sai đi mua đồ dùng, cậu vô ý đánh rơi mất. Về nhà lại bị mẹ ghẻ xui dục cha mà điểm thêm lời cay nghiệt nên phải đánh đập luôn, mỗi ngày vài trận, đòn đã hơn một tuần dư. Cậu bị đòn khổ sở quá thì đi lấy lọ phải trái mà kêu ca cùng cha rằng: con mồ côi mẹ đã từ bé tuổi nhờ ơn cha nuôi sống đến nay lại đi bắt học lớp cụ-thể tứ-niên, 15, 16 năm dư tốn hao đã biết mấy, nay rồi ro con làm mất-thai đồng học, cha đánh đập con đã nhiều rồi tôi xin cha hãy dung cho con để con rành trí mà theo học, lời nói ấy tuy có nghĩa lý mà bên tai người trưởng thượng lại có lời khác nghe có lý hơn, nên cứ đẹp đánh con mãi, vì thế mà cậu ngất ở với cha cũng đi ghẻ sao cho bằng theo mẹ xuống dưới suối vàng, nên phải tự tìm đoản kiếm, mà tự tử đi cho rồi. Oan khổ thay!

(Xem trang thứ ba, cột thứ ba).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
DÂY TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ-neo,
15 châu-kinh
Mặt cô kim có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU:
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
2009

NHÀ BÁ-CHUỒNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul Bert, Hanoi

Những người có tuổi, đương khi huyết không lưu-thông được mạnh, hay sinh ra chứng nhức đầu, chóng mặt, đau lưng. Nhức khỏi những chứng ấy thì không gì bằng dùng thuốc:
Gouttes de Virginie
chỉ vài giọt khỏi đi khỏi bệnh.
Giá bán: 1 $ 20 một lọ

THUỐC MYSOL
Là thuốc chuyên trị bệnh lậu mới mắc hay đã kinh niên

Các thứ thuốc Santal không phải thứ nào dùng cũng được giống nhau đâu, vì tùy cách cất khéo hay vụng, mới có thể trong lắm hay trong vừa. Vậy người đau cần phải kén lấy thứ thuốc nhiều chất tốt, không có những chất vô ích và những chất hại.

Chỉ có thuốc MYSOL là có 100/100 nước santal nguyên chất mà thôi. Vậy trong các thứ thuốc santal chỉ có thuốc MYSOL bao giờ cũng được công-hiệu chắc chắn mà thôi.

Bệnh lậu mới mắc phải, tay thuốc MYSOL trị bách chứng lắm.

Bệnh lậu kinh-niên, các thuốc trong khác chữa không khỏi, thì dùng thuốc MYSOL cũng hết trông thấy. Thuốc MYSOL lại được một điều không làm đau thận, đau dạ dày. Chỉ có thuốc MYSOL là có thế ấy.

Đau bệnh kinh-niên, thì phải dùng một thứ thuốc tuật tốt, trừ bệnh đến tận gốc rễ.

Thuốc thụt PARAT

Dùng rất tốt. Bản-hiệu không có thể dùng sáng nghĩa bức thư cam ơn, và khen ngợi của bản-hiệu đã tiếp được, song trong quyển sách con ghi vào với lọ thuốc bản-hiệu có trích mấy bức thư. Xem bức thư ấy, thì rõ cái giá trị của hai thứ thuốc ấy, mà hai thứ thuốc ấy lại rẻ, vì

Thuốc MYSOL giá có 1 p. 25 và thuốc thụt PARAT giá có 1 p. 10

Nên mua ngay ở hiệu bào chế **SMASSAGNE 59, rue Paul-Bert Hanoi**
Để chậm một ngày thì bệnh lại khó chữa thêm.

Lũ trộm cắp trong cơn lụt báo. — Đang khi cơn lụt ngập tràn trề, thì nhà ai nấy đều thức dậy dọn dẹp chồn những tài vật, nơi thấp lên nơi cao, thì đã ở trong *tương* hòm đều chồn ra ngoài cả, mãi đến khuya thì dọn dẹp đã yên. kiếm nơi đi ngủ. Vào khoảng một hai giờ sáng giờ thổi liên tiếp, mưa ra lắm áo thì đủ bon trộm có nay cửa cửa phên cũng chẳng ai biết, hướng là chúng nó có thể đào ngạch được một cách rất gian tiện là vì nước lụt cả nên nhà thì dật hóa mềm dễ đào lắm, vì thế mà lắm nhà bị trộm lấy trong đêm ấy nhiều của lắm, có nhà đuổi được thì chúng nó bỏ lại những chiếc ghe ấy nan, xem kiểu cách chiếc ghe ấy so với ghe thường có khác. hiện nay có người ở làng Dương xuân có bắt được một chiếc ghe ấy, cứ như những kiểu cách chiếc ghe ấy thì có thể nhận được những đứa kẻ trộm, thường làm nghề trộm ở phe thuyền thì cũng trừ được một mối ngại đáng lo vậy.

Cướp giật. Ở Huế lâu nay không nghe tiếng cướp giật bao giờ mà nay có, mới thật là lạ. Lại nơi đốc thứ hai đường Nam-giao, nơi ấy hai bên vắng quanh lại gần những nơi đọn thấp có lắm lối nẻo có thể quán gian phi thường rồn tranh được. Vừa rồi đây vào khoảng 6 giờ chiều, trời đã chập choạng tối, lại có mưa phùn gió bấc. Một ông già chừng 60 tuổi quảng cái áo tơi ra đi lum khum lối ấy. Một đứa gian-tế ẩn trong đọn chạy ra, dật lấy cái áo rồi chạy mất, ông lão kêu vang rất sức nhưng hỏi ấy vắng vẻ tối tăm lại thêm mưa gió nên chẳng có ai tiếp, vì thế mà xảy ra một chuyện cướp giật không ai ngờ. Bọn gian tế ấy tưởng nên thết trừ cho hết thì hơn là để cho chúng nó thì hành nghề cướp dật ở những nơi mà không ngờ, thì thật là bất tiện lắm vậy.

Bắt được một xâu Vừa rồi sở Cảnh-sát có bắt được một xâu chừng mười người khách về 5, 7 ông mang bài ở trong một nơi phủ đệ đi ra hỏi ba giờ sáng. Hỏi các ông và các chú làm gì ở trong ấy mà ra khuya thế, thì đáp rằng ăn tiệc, nhưng ăn tiệc gì lại về khuya thế, cho nên nghe đâu bọn ấy phải bị lôi thôi, thì có lẽ rằng đánh bạc mới về khuya như thế nhưng chưa biết có phải chăng?

BỘT TRẺ CON ĂN

Nuôi con mười cho chóng cứng cáp, bụbẫm là tất bởi bởi nơi cho ăn thứ bột đã nhẽ theo phép hóa học hợp phép vệ-sinh, có nhiều chất bổ, ăn mát và dễ tiêu, tốt hơn cốm thứ bột khác, lại giá hạ.

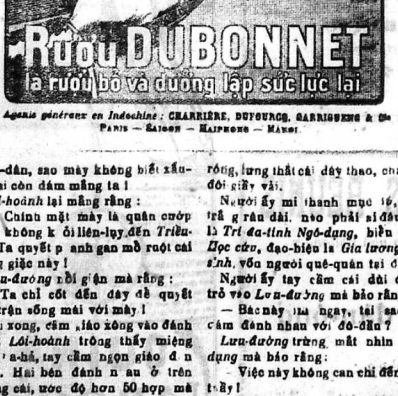
Có giấy của quan Bác-sĩ hóa-học đã công nhận.

Ngài nào chưa dùng qua nên kíp mua cho con cháu ăn và có ích cho cả người già yếu nữa. Bột này đã lâu, sự thông dụng đã mạnh lắm.

Thứ bột này có bán ở các hiệu tạp-hóa ở các tỉnh.

PHÚC-LỢI
10, Rue Citadelle (sau hàng xe điện Hanoi, 7e, Phố Quảng-lạc - A. P. Donner Haiphong. Hiệu Cự-Nguyên, 59 rue Maréchal Foch (phố hàng Giầu) Nam-định. 4042

ĐÃ CÓ
CHUYỆN GIẢI TRÍ
THỨ HAI
Bán ở khắp các hàng sách
Giá 0 $ 15

Agents généraux en Indochine: CHARRIÈRE, DUFOURCQ, GARRIGUENC & Cie
PARIS — SAIGON — HAIPHONG — HANOI

HÔTEL DE FRANCE
29, Boulevard Rollandes Hanoi

Xinh-tinh các quí khách anam e biết cho ăng, bao giờ bản-hiệu cũng có một phòng ăn riêng rất sạch sẽ lịch sự để các ngài dùng.

Giá buồng cho thuê có tủ hạng 1 p. trở lên, cơm mỗi bữa 1 $.

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở *Quảng-đông bến Tàn*, đã mấy mươi năm nay, có mở *xưởng chế-tạo ở Vĩ-đi-son*, chọn các thứ trà đặc-xuất thượng-hảo-hạng tại trên ngọn núi cao như liên-tâm, ô-long và thủy tiên, vân vân, theo cách hóa-học điều chế, xa gần ai cũng biết tiếng.

Mới đây lại phát-minh một thứ trà liên-tâm bồ canh, gọi là « SONG BÌ CHÍNH-THÁI DANH-TRÀ » cũng được nhiều quí-khách hoan-nghênh. Nay xin đem những dán riêng của trà VINH-MẬU đăng báo, để quí-khách thưởng trà không đến nỗi mua lầm.

Các chi điểm bán trà VINH-MẬU:
Nam-định: phố Khách, số 144.
Hà-nội: phố Hàng-ngang, số 25.
Hải-dương: phố Khách, số 14.
Vinh-Mậu trà hiệu cẩn bạch

Sở Mỹ-kèm ở Quảng-yên cần những thợ lành các ống hơi (chauffeurs pour gazogènes).
Hỏi ở đấy.

PHÒNG KHÁM BỆNH
60, đường Quan-thánh, Hanoi

Sáng nào cũng khám bệnh từ 8 giờ đến 12 giờ — trừ chủ-nhật. chiều nào cũng khám bệnh từ 2 giờ đến 3 giờ rưỡi — trừ thứ năm và chủ-nhật. 3020

SÁN-NHIÊN-ĐÀI
HỘI SÁN-NHIÊN-ĐÀI HỌP ĐẠI-HỘI-ĐỒNG BẤT-THƯỜNG

Đúng 1 giờ trưa hôm chủ-nhật 23 Novembre 1924, mời các ông các bà hội-viên hội Sán-nhiên-đài đến họp đại hội-đồng bất-thường, tại nhà hội ở ngõ Mã-mây, số nhà 18, tỉnh Hanoi,

Kính mời
Hội-đồng trị-sự.

Tối thứ tư 12 Novembre 1924
KIỀM HIỆP PHI TIÊN
Nặng lòng thương kẻ hiếu thân,
Nào ai đã hẳn thế thần hơn ai.
Rõ ràng sự báo thiện lai,
Nhơ danh đặc thả tổ tài lương tâm.

Tối thứ năm 13 Novembre 1924
PHÚC LỘC THỌ TOÀN
Rõ ràng trung hiếu nhất môn,
Ơn vua đắt chói vàng son một nhà.
Chiều ai khéo nhẽ giãng già,
Hẳn hòi duyên mới mận mà ước ao.

號正泰金
茶名子獅

Thưa các ngài,

Chúng tôi mở ra tại Haiphong, Hà-nội, hai cửa hàng đều được các ông bạn có lòng quý-hóa chiếu-cố cho nhiều, lấy làm đa tạ lắm. Nay bản chủ-nhân tựa lòng quý-mến của các chư ông bạn, mà hết lòng nghiên-cứu về các thứ chè lại thật là hơn cả các hiệu khác, không giám nói lấp hay, xin mua về thử so sánh thì đủ rõ lẽ các hiệu khác còn kém xa. Những tên chè của bản hiệu như sau này: *Kim-thái, Lâm-mận, Công-thái, Như-ý, Tam-hỷ Ngũ-phúc, Tam-nguyên, Thiên thái Minh-thái, Kim-mậu.*

KIM-THÁI
HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách, Téléphone 272.
HANOI: Số nhà 3, Phố hàng Ngang, Téléphone 480.
2101

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS,
Có tờ chứng-chỉ ban khen
của **HOÀNG-THƯỢNG**

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chữ không làm có mấy thứ thuốc về những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn tài không ai có thể tin được!

Ngày mồng 7 tháng năm, năm-hiệu Khải-định thứ ba, vào Nội-các phụng lời chỉ phê rằng:

Chiếu nay đại được phòng cho MONTÉS qui-hóa, có chế nên một thứ rượu bổ để tăng ngự dùng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, truyền lục phê thị ghi cho qui-nước-phòng chế-tạo để tỏ thành-ý.

Khâm tai.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2 $ 25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, *giá bán lại đắt quá*, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÉS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ ba tờ báo này.

SỞ XE Ô-TÔ CHẠY HANOI — SƠN-TÂY
MỸ-LÂM
N° 21, PHỐ HÀNG CÓT, HANOI

GIỜ XE CHẠY

HANOI ĐI SƠN-TÂY
Buổi sáng: *7 giờ (đỗ tại vườn-hoa Hàng-Đậu)*
Buổi trưa: *12 giờ.* (d°)
SƠN-TÂY SUỐI HANOI
Buổi sáng: *9 giờ rưỡi (đỗ ở Cửa Hàu N° 12)*
Buổi chiều: *2 giờ rưỡi* (d°)

Giọc đường có đỗ ở chợ Nhâu, Phùng, và Bàn.

Xe của bản-hiệu sơn vàng, kẻ chỉ đỏ, máy mới, chạy nhanh, đi đúng giờ, cước lấy phải chăng, xin quý-khach chiếu-cố cho. 4042

THÚY-HỦ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Lôi-hoành nói:

— Mày đuổi theo ta để làm gì?

Lưu-đường nói:

Mày biết điều thì trả khắc để 10 lạng bạc lại đây trả ta, ta sẽ tha cho mà đi!

Lôi-hoành nói:

— Đó là cậu-phụ mày đưa tặng cho ta, can chi đến mày! Nếu ta không nể cậu-phụ mày thì ta chỉ cho mày một nhát chết tươi, sao mày dám đòi lại số bạc!

Lưu-đường nói:

— Ta không hề làm giặc, sao mày dám trói ta một đêm, lại còn lừa lấy 10 lạng bạc của cậu-phụ ta. Bây giờ biết điều mà trả lại đi, sẽ được tẻ-sẽ yên lành, bằng không thì chết sặc máu ngay bây giờ đấy.

Lôi-hoành nổi giận, trỏ mặt *Lưu-đường* mà mắng rằng:

— Mày là một thằng giặc làm nhục cho cả họ-hàng, sao bây giờ lại còn dám vô lễ!

Lưu-đường nói:

— Mày là một con mọt làm hại nhân-dân, sao mày không biết xấu-hổ, lại còn dám mắng ta!

Lôi-hoành lại mắng rằng:

— Chính mặt mày là quân cướp giặc, không kể liền-lụy đến *Triệu-cái*. Ta quyết phanh gan mổ ruột cái thằng giặc này!

Lưu-đường nổi giận mà rằng:

Ta chỉ cốt đến đây để quyết một trận sống mái với mày!

Nói xong, cầm *láo* xông vào đánh luôn. *Lôi-hoành* trông thấy miệng cười ha-hả, tay cầm ngọn giáo đón đánh. Hai bên đánh nhau ở trên đường cái, ước độ hơn 50 hợp mà chưa chia được thua. Bọn thổ-binh thấy *Lôi-hoành* không đánh nổi được *Lưu-đường*, đều toan xâm lại để đánh thì bỗng thấy cái cửa ở hàng rào bên cạnh sịch mở, có một người tay cầm hai cái dùi đồng chạy ra mà can ngăn.

Người ấy nói:

— Tưới, hai vị hảo hán kia, đừng đánh nhau nữa. Tôi xem hai ông đánh nhau đã lâu, bây giờ hãy tạm hoãn, để cho tôi hỏi một lời.

Nói xong, liền giơ chiếc dùi đồng mà đứng chen ngang vào giữa. Hai bên đều lui lại mấy bước mà đứng yên để nhìn người ấy thì thấy người ấy ăn-mặc như một ông nho-sĩ. Đầu đội khăn, mình mặc cái áo đen mà rộng, lưng thắt cái dây thao, chân đi đôi giầy vải.

Người ấy mi thanh mục tú, mặt trắng râu dài. nào phải ai đâu, tức là *Trí đa-tinh Ngô-dụng*, biệu tự là *Học cứu*, đạo-hiệu là *Gia lương tiên-sinh*, vốn người quê-quán tại đấy.

Người ấy tay cầm cái dùi đồng, trỏ vào *Lưu-đường* mà bảo rằng:

— Bác này tha ngay, tại sao lại cầm đánh nhau với đồ-đầu?

Lưu-đường trông mặt nhìn *Ngô-dụng* mà bảo rằng:

— Việc này không can chi đến nhà ta đây!

Lôi-hoành liền nói với *Ngô-dụng* rằng:

— Tiên-sinh không biết rõ. Đêm qua nó cởi trần nằm ngủ ở trong *Linh quan-miếu*, bị chúng tôi bắt được, đem về nhà *triêu-cái*, không ngờ nó lại là chú ngoại-sanh của *Triêu-cái*. Tối nỗ cậu phụ nó mà tha nó, cậu phụ nó mới tội uống rượu và tặng-lộ-phí tiền, nay nó lại đem cậu-phụ nó mà đuổi theo đòi lại. Tiên-sinh nghĩ như thế, phỏng nó có tốt hay không.

Ngô-dụng nghĩ thầm: *Triêu-cái* là một người bạn thân với ta từ thuở còn nhỏ, động có việc gì, cũng bàn tính cùng nhau. Thân-thuộc nhà hắn, ta đều biết cả, nhưng ta chưa từng thấy hắn có cháu ngoại-sanh này bao giờ. Vả cậu cháu sao lại xuýt-xoát tuổi nhau, thế thì ở trong tất có sự ngoài-ngoéo. Ấn là ta hãy can ngăn không cho hai bên đánh nhau nữa, rồi sẽ hỏi xem dẫn đuôi thế nào.

Ngô dụng bảo *Lưu-đường* rằng:

— Anh chàng này dường cũng ẩn nể ta, Cứu-phụ anh là bạn thân với tôi. Vả cũng đồ-đầu đây cũng có quen biết, cho nên mới đưa lễ-vật tặng-lộ đồ-đầu, bây giờ anh đuổi theo đòi lại, thế thì đối với tôi điện cứu-phụ anh còn ra thế nào. Anh nên nể lời tôi mà thôi đi, rồi tôi sẽ nói lại với cậu-phụ anh vậy.

Lưu-đường nói:

— Nhà thầy không biết rõ. Cái đồ không phải là cậu-phụ tôi bằng lòng cho nữa, nghĩa là hắn lừa lấy số bạc của cậu-phụ tôi. Nếu hắn không trả lại số bạc, tôi thề rằng quyết không thôi được!

Lôi-hoành nói:

— Từ-phụ *Triêu-cái* đến đây đòi thì ta mới trả, chứ ta không trả mày!

Lưu-đường nói:

— Mày vu oan cho người ta làm giặc để lừa lấy số bạc, bây giờ lại không chịu trả phải không!

Lôi-hoành nói:

— Không phải bạc của mày, ta quyết không trả! Ta quyết không trả!

Lưu-đường nói:

— Mày quyết không trả, thế thì mày lôi cái ngọn giáo ở trong tay ta xem nó có chịu thôi không!

Ngô-dụng lại can rằng:

— Hai bên đánh nhau từ bấy đến giờ mà cũng phân được thua, thế thì định đánh nhau đến bao giờ!

Lưu-đường nói:

— Hắn không chịu trả lại số bạc thì tôi còn phải đánh cho đến bao giờ một người chết một người sống mới nghe!

Lôi-hoành nổi giận mà rằng:

— Ta lại sợ mày hay sao! Ta không cần phải đánh đến bọn thổ-binh kia, chỉ một mình ta đối-địch cùng mày, cho biết tay tài giỏi!

Lưu-đường cũng nổi giận, vỗ tay vào ngực mà quát to lên rằng:

— Không sợ! Không sợ!

Nói xong, liền xông vào đánh. Bên kia *Lôi hoành* cũng hăng hái xông vào. *Ngô-dụng* lại giang hai cánh tay mà đứng chắn ngang vào giữa để can-ngăn, nhưng can-ngăn làm sao cho được.

Lưu-đường định luồn qua sang phía bên kia. *Lôi hoành* thì trong miệng nhiếc-mắng, một cho là giặc, hai cho là giặc. Tay cầm ngọn giáo trường, chỉ lăm-le chực xông vào đánh.

Bỗng thấy bọn thổ-binh trỏ mà bảo rằng:

Triêu-cái đã đến kia!

Lưu-đường ngảnh đầu trông lại, đã thấy *Triêu-cái* đang khoác cái áo, trước ngực mà quát to lên rằng:

— Loài súc-sinh kia! Sao mày dám vô-lễ như thế!

Ngô-dụng cả cười mà rằng:

— Ủ! Có họa *Báo-chinh* đến đây, mới can được đám đánh nhau này!

Triêu-cái thấy *Ngô-dụng* mà hỏi rằng:

— Đầu đuôi thế nào mà lại đến đây đánh nhau?

Lôi-hoành nói:

— Thằng cháu ông kia, vào giáo đuổi theo, đòi lại số bạc. Tôi bảo để rồi tôi trả ông, không việc gì đến nó. Nhưng nó không nghe, đánh nhau với tôi, đã hơn 50 hợp, gặp tiên-sinh đây chạy ra can-ngăn.

Triêu-cái nói:

— Nó tuổi ấu là loài súc-sinh! Việc này tôi không biết chi cả. Xin đồ-đầu nể lời tôi mà cứ về đi, rồi hôm khác tôi sẽ xin đến bái lạ.

(Còn nữa).